

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Lausunto nykyisestä ikäpoikkeuslupa-järjestelmästä

Henna Antila
Päällikkö
19.10.2022

Ikäpoikkeusluvan myöntämisen perusteet 1.7.2018 alkaen

- Perusteena erityiset syyt
  - Lähtökohtana **nuoren oma säännöllinen kulkemistarve** kouluun, töihin, työharjoitteluun tai tavoitteelliseen harrastukseen
  - Kohtuulliseksi määriteltyjen matkojen ylittyminen
    - Pitkät etäisyydet (vähintään 5 km kävelymatka) ilman joukkoliikenneyhteyksiä
    - Pitkät matka-ajat joukkoliikenteellä tai harvaan kulkevat yhteydet (vähintään 1 h/suunta matka-aika tai odotusajat huomioiden vähintään 1,5 h/suunta)
    - *Huoltaja vakuuttaa matkat hakemuksella, Traficom tarkastaa matkat tarvittaessa*
  - **Ajokortin tarve työtehtävissä** työpaikalla, työharjoittelupaikalla, oppilaitoksessa, omassa tai perheyrityksessä
  - Myös nuoren **terveydelliset syyt**, jos terveydentila hankaloittaa tai estää säännöllistä kulkemista tai on säännöllinen kulkemistarve sairaudenhoitoon
  - Lisäksi voidaan huomioida **perhesyyt** vain perheessä tapahtuneen äkillisen, merkittävän muutoksen (6kk sisällä) tai toimeentulon turvaamisen perusteella
- Ilmoitetusta syystä toimitettava aina todistus (oppilaitoksen, työnantajan, harrastuksesta vastaavan tahon, lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattilaisen)
- Asiakkaille kattava ohjeistus ajokortti-info.fi:ssä ja sähköisessä hakemuspalvelussa
  - Silti paljon puutteellisia / lisäselvitettäviä hakemuksia (jopa puolet)

Hakemus- ja lupamääristä

- Lähes 20 000 kpl/vuosi
- Kesällä lakimuutosta ennakoiden hakemusmäärät tippui, muutosta odottaessa nyt palanneet keskimäärin samalle tasolle, n. 1600 hakemusta/kk
- Kielteisiä päätöksiä noin 5 % kaikista hakemuksista
  - Ei aluekohtaista tietoa jakaumasta
  - Hylkäämisen syitä esim.
    - Ei säännöllinen tarve
    - Kohtuulliset matkat
    - Puutteellinen hakemus, puuttuva liite, puuttuvat vakuutukset
    - Muu kuin nuoren oma tarve

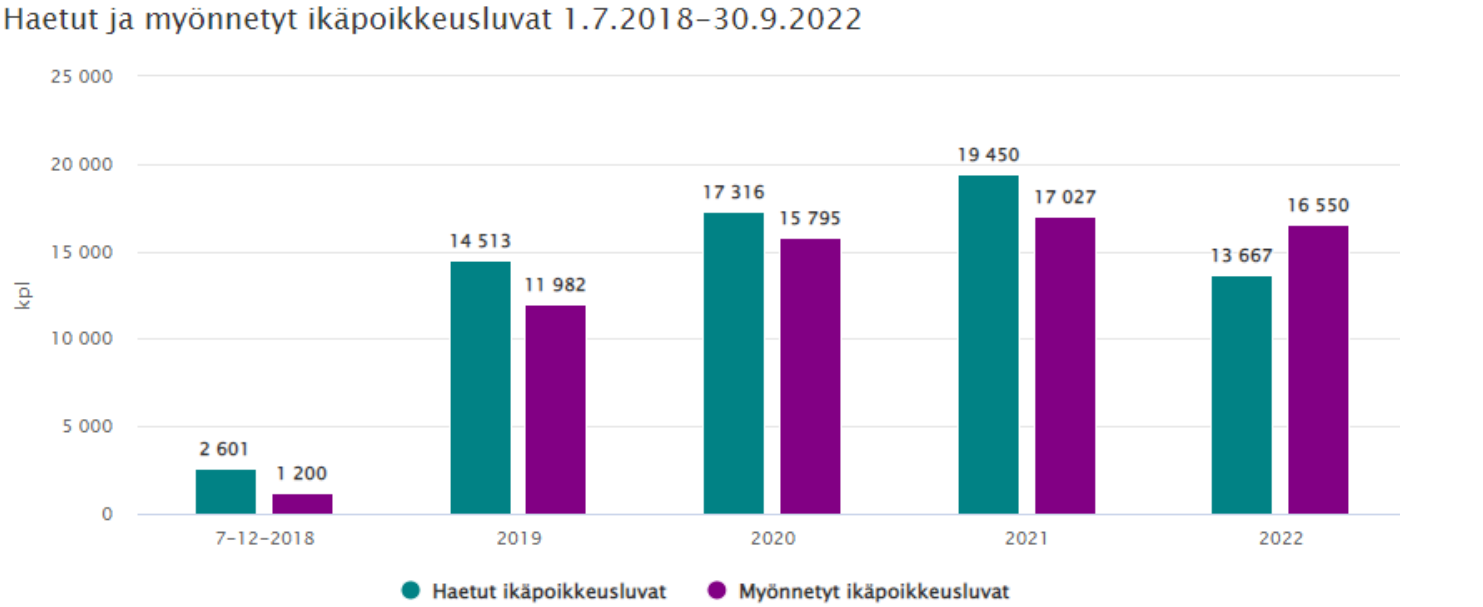

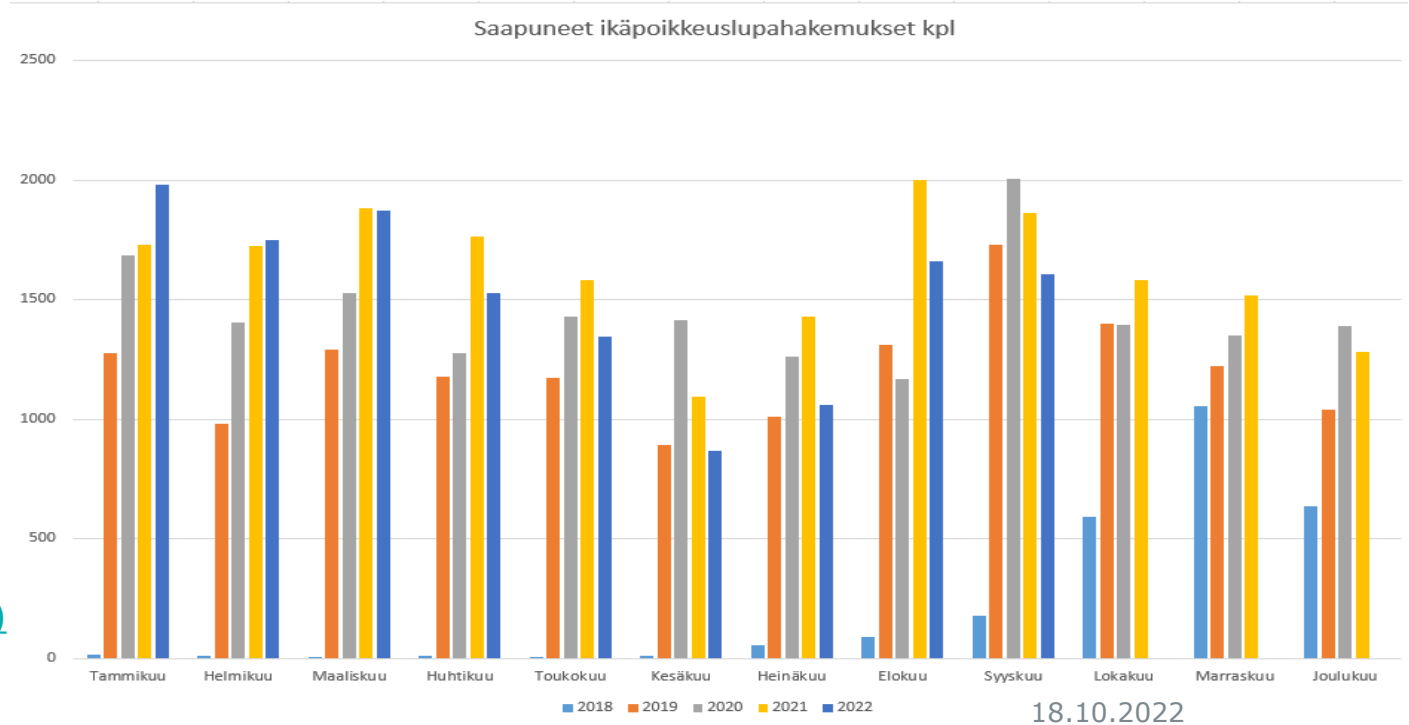

[Ikäpoikkeuslupiin liittyvät Traficomin tilastot (linkki)]

Ikäpoikkeuslupien alueellinen jakautuminen

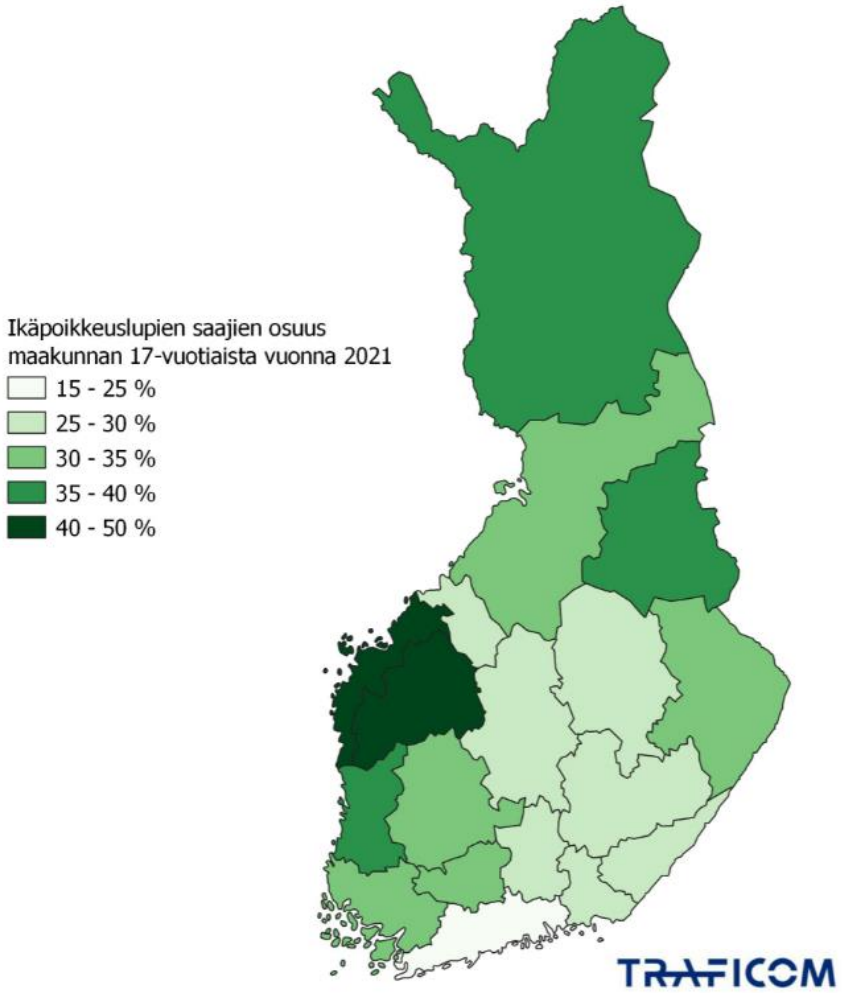

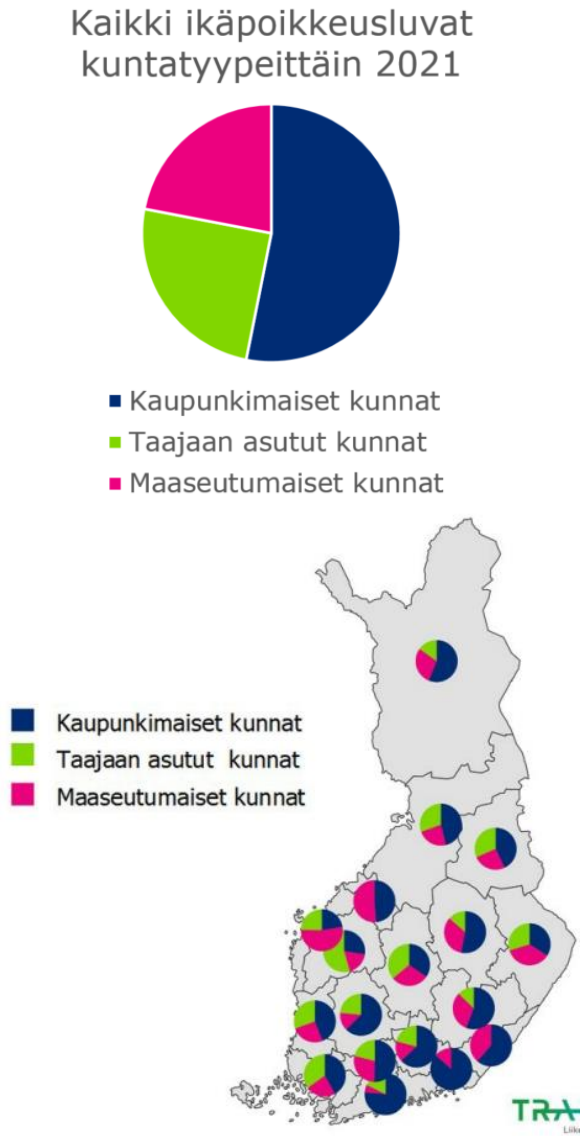

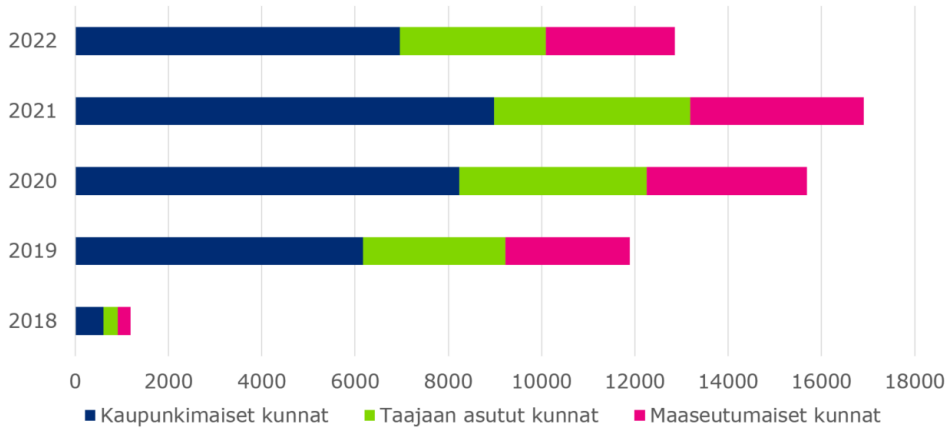

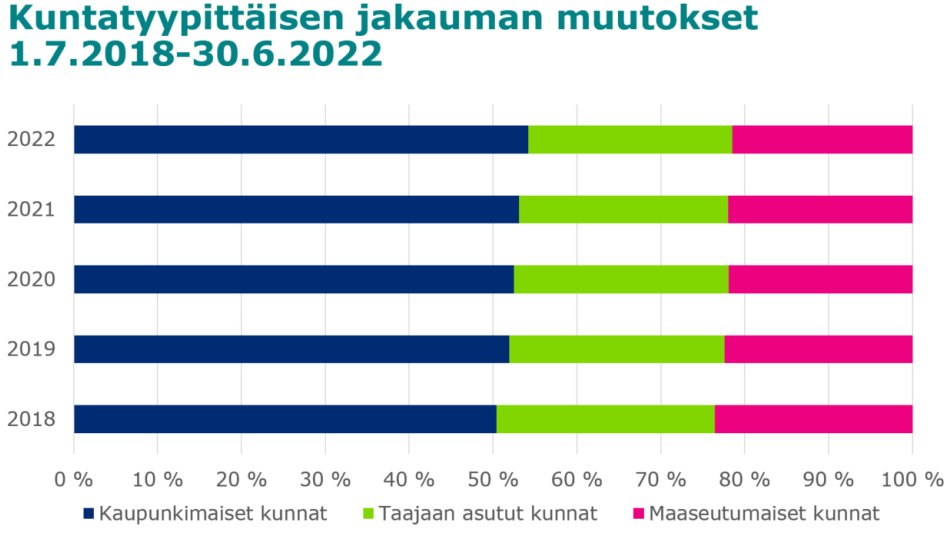

Nykyjärjestelmän haasteet ja hyödyt

- Tarveharkinnalla ei ole liikenneturvallisuusvaikutuksia
- Liikkumistarve on subjektiivinen tarve, jota vaikea tasapuolisesti arvioida
- Prosessi on hallinnollisesti raskas
  - Sekä hakijalle (hinta, jonotus) että virastolle (sitoo 12-15 htv:ta)
  - Ajokorttitarpeesta toimitettujen tietojen (todistukset, vakuutukset) todenperäisyys on hankala tarkastaa
  - Lisäselvitettäviä hakemuksia jopa puolet
- Ei tässä mittakaavassa enää poikkeusmenettely, kielteisiä päätöksiä alle 5 %

+ Käytännössä osoitettu, perusteltu tarve nuorten itsenäiselle liikkumiselle
+ Nuorten ammatinvalintaa ja työllistymistä on voitu edistää
+ Henkilöauton ajokortin hankkiminen aikaistunut, ei niinkään lisännyt liikenteessä olevien nuorten määrää
+ Kulkuneuvo on monen osalta vaihtunut turvallisempaan (vrt. mopo, mopoauto, kevytmoottoripyörä)

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Kiitos!

henna.antila@traficom.fi